

دو راه

در مقاله‌ای که توجه کارگران برخوردار از آگاهی طبقاتی را به خود جلب کرد، «آن» (An) رهبر انحلال طلبان قفقازی اخیراً اعلام کرد که با لوچ و پیروان آن و با تاکتیکهای ایورتونیستی آنها مخالف است.

این اظهار بر درهم شکستن «بلوک اوت» دلالت دارد، واقعیتی که آنرا هیچ نیرنگ یا حقه‌ای نمی تواند نفی کند.

با این همه، در حال حاضر ما مایلیم توجه خواننده را به چیز دیگری یعنی استدلال «آن» درباره دو راه تکامل روسیه جلب کنیم. او می نویسد:

«لوچ تاکتیک خود را بر امکان رفرم استوار می کند، رفرم را هدف قرار می دهد. پرودا تاکتیک خود را بر «طوفان» استوار می کند، درهم شکستن را هدف قرار می دهد.»
«آن» نتیجه گیری می کند که این دو تاکتیک باید متحد شوند. این نتیجه گیری اشتباه است. یک نتیجه گیری مارکسیستی نیست. اجازه بدهید مطلب را بررسی کنیم.

چه چیز راه روسیه، ماهیت و سرعت تکامل آن را تعیین می کند؟
صف بندی نیروهای اجتماعی، برآیند مبارزه طبقاتی.
این روشن است.

چه نیروهای اجتماعی در روسیه عمل می کنند؟ خط مبارزه طبقاتی چیست؟

روسیه یک کشور سرمایه داری است؛ و تکامل آن جز به طریق سرمایه داری نخواهد بود. روسیه اکنون یک دگرگونی بورژوا دمکراتیک را طی می کند، خلاصی از نظام سرواژ، آزادی. در شرایط سرمایه داری جهانی آزادی روسیه گریزناپذیر است. آنچه که ما هنوز نمی دانیم برآیند آن نیروهای اجتماعی است که در جهت آزادی کار می کنند. این نیروها بطور عمده عبارتند از: ۱- لیبرالیسم بورژوا - سلطنت طلب (سرمایه داران، و برخی از مالکان ترقیخواه، حزب کادت و تا حدی حزب اکتبريست)؛ ۲- دمکراتهای بورژوا (دهقانان، خرده بورژوازی شهری، روشفکران و غیره)؛ ۳- پرولتاریا.

هر یک از این طبقات هماهنگ با موقعیت اقتصادی خود عمل می کند - البته ما تنها عمل توده‌ها را در نظر می گیریم. تنها یک برآیند می تواند وجود داشته باشد.

بنابراین سخن گفتن از دو راه برای روسیه چه مفهومی می تواند داشته باشد؟ تنها این مفهوم را دارد که تا روشن شدن نتیجه مبارزه، ما این برآیند را نمی شناسیم و نخواهیم شناخت. برآیندی که به یکی از دو ساده ترین و روشن ترین خطوطی نزدیک خواهد بود که فوراً در پیش چشم هر کس پدیدار می شود. خط اول «رفرم» و خط دوم یک «طوفان».

رفرم نام تغییراتی است که قدرت را در کشور در دست طبقه حاکمه قدیمی باقی می گذارد. تغییراتی که در نقطه مقابل قرار دارند «طوفان» نامیده می شوند. منافع طبقاتی لیبرالیسم بورژوایی فقط در پی رفرمهاست، زیرا بورژوازی از «طوفانها» بیشتر وحشت دارد تا از ارتجاع، و مایل است نهادهای کهنه فئودالی (بوروکراسی، دو مجلس، و جز آن) را بمثابه حفاظی در مقابل کارگران حفظ کند. دهقانان در تمام کشورهای جهان بدون استثنا، از جمله روسیه، در مورد مسئله رفرم بورژوا دمکراتیک بین بورژوازی و پرولتاریا در حال نوسانند. چنین نوسانهایی

اجتناب ناپذیر است، زیرا دهقانان با مالکان و سرواژ مخالفند، در حالی که خود خرده مالک و خرده بورژوا هستند.

اما پرولتاریا که منافعش منطبق با منافع اکثریت وسیع مردم یعنی همه استمارشدگان می باشد، در جهتی حرکت می کند که رفرمیست نیست، در راهی پیش می رود که در روسیه تحت عنوان «سه رکن» [۱] توصیف می شود.

اگر اکثریت دهقانان و جمعیت کشور از لیبرالها پیروی کنند، بدترین «راه» خواهد بود، برای کارگران و استمارشدگان کمترین امتیاز را به ارمغان خواهد آورد و بیشترین ضربه را به آنان وارد خواهد کرد. اگر اکثریت دهقانان و جمعیت کشور از کارگران پیروی کنند، عکس این جریان خواهد بود. این برآیند یا آن یک تنها به وسیله نتیجه نهایی مبارزه روشن خواهد شد.

اکنون ما معانی واقعی استدلال مبهم و مغشوش «آن» را درمی یابیم. او اپورتونیسیم انحلال طلبان و خیانت آنها به طبقه کارگر را بیشتر حس کرده است تا درک.

انحلال طلبان رفرمیست هستند. آنها در واقع یک سیاست لیبرال کارگری و نه یک سیاست مارکسیستی کارگری را دنبال می کنند. آنها در این کوشش اند که کارگران را تابع و وابسته بورژوازی سازند.

پراودیست‌ها با دفاع از منافع طبقه کارگر در مورد دگرگون ساختن روسیه، یک سیاست مارکسیستی و پرولتاری را دنبال می کنند. آیا پراودیست‌ها امکانات برای رفرم را نادیده می گیرند؟ با مراجعه به واقعیتها به سادگی می توان به این سؤال پاسخ داد. رفرم بیمه را در نظر بگیرید که چیزی واقعی و نه تخیلی است. همه می دانند که پراودیست‌ها ده بار پرتوان تر از انحلال طلبان بر این رفرم چنگ انداختند: رجوع کنید به وپرسی استراخونیا [۲] و نتایج انتخابات هیأت بیمه سراسری روسیه.

«خواستهای جزئی» مبارزه اقتصادی را طی اعتصابها در نظر بگیرید. همه می دانند که پراودیست‌ها این برنامه تبلیغاتی واقعی و نه تخیلی را هزارها بار شدیدتر و پرانرژی تر به پیش می برند.

اگر گروهی وجود داشت که بکار گرفتن رفرمها و بهبودهای جزئی را رد می کرد، ما نمی توانستیم به آن بپیوندیم، زیرا این سیاست غیر مارکسیستی و سیاستی زیانبار برای کارگران می بود.

به انحلال طلبان نیز نمی توانیم بپیوندیم، زیرا انکار و دشنام دادن به «فعالیت زیرزمینی»، انکار و تحقیر «دو رکن» [۳]، تبلیغ مبارزه برای یک حزب علنی و امکان رفرمهای سیاسی در روسیه امروز - همه اینها خیانت به طبقه کارگر و فرار به آغوش بورژوازی است.

به گفته «آن»، پراودیست‌ها «طوفان و درهم شکستن را هدف قرار می دهند»، اما همانطور که واقعیتها نشان می دهند، پراودیست‌ها هیچ فرصتی را هر اندازه ناچیز از دست نمی دهند که از رفرمهای واقعی و بهبودهای جزئی حمایت کنند و شیادی رفرمیسم را برای توده‌ها توضیح دهند. این تنها تاکتیک صحیح و مارکسیستی است، و به این دلیل است که اکثریت قریب به اتفاق کارگران برخوردار از آگاهی طبقاتی در سراسر روسیه آنرا اتخاذ کرده‌اند (واقعیتها و تعداد گروههای کارگری این را اثبات کرده است) [۴].

تنها کسانی تابع دمکراسی خرده بورژوازی هستند، یعنی نارودنیکها و انحلال طلبان به عبث علیه کارگران، علیه پراودیسم مبارزه می کنند.

توضیحات

- ۱- سه رکن - شعارهای اساسی بلشویک‌ها در انقلاب بورژوا دمکراتیک یعنی: یک جمهوری دمکراتیک، هشت ساعت کار در روز و مصادره زمین‌های ملاکی.
- ششمین کنفرانس سراسری ح.ک.س.د.ر (کنفرانس پراگ) که در ژانویه ۱۹۱۲ برگزار شد، این مطالبات را بمتابه شعارهای اساسی در برنامه تبلیغاتی انتخابات دومای چهارم مطرح کرد.
- ۲- ویرسی استراخوانیا Voprosy Strakhovania (مسئله بیمه) - نشریه قانونی بلشویکی بود که در سن پترزبورگ از اکتبر ۱۹۱۳ تا مارس ۱۹۱۸ منتشر می شد. نه تنها برای دستیابی به بیمه کارگران بلکه برای تحقق شعارهای اساسی بلشویک‌ها یعنی هشت ساعت کار روزانه، مصادره املاک زمینداران و جمهوری دمکراتیک فعالیت می کرد.
- ۳- لنین به دو رکن از سه رکن، یا شعارهای اساسی بلشویک‌ها، یعنی یک جمهوری دمکراتیک و مصادره زمین‌های ملاکی، اشاره دارد.
- ۴- لنین به تعداد گروه‌های کارگری که به مطبوعات سوسیال - دمکراتیک سن پترزبورگ کمک‌های مالی فرستادند اشاره دارد. در ۱۹۱۴ مطبوعات بلشویکی از ۲۸۷۳ گروه کارگری کمک مالی دریافت کردند (یا ۸۱/۱ درصد از کل تعداد ثبت شده)، در حالیکه روزنامه‌های انحلال طلب از ۶۷۱ گروه کارگری (یا ۱۸/۹ درصد) کمک مالی دریافت کردند. در مقاله «واقعیت‌های علنی درباره قدرت گرایش‌های گوناگون در جنبش طبقه کارگر» با تفصیل بیشتر به این امر پرداخته شده است.